

Ευρωπαϊκή μεταρρυθμιστική συνθήκη: Η ρεβάνς του ευρωπαϊκού κεφαλαίου απέναντι στις λαϊκές αντιστάσεις

Τα κινήματα (ιδίως στη Γαλλία και στην Ολλανδία) έριξαν στον κάλαθο των αγρήστων το Ευρωσύνταγμα, που καταγράφηκε στην συνείδηση του κόσμου ως μια σύμβαση σε βάρος των λαϊκών συμφερόντων και κατακτήσεων.

Σήμερα οι κυβερνήσεις της Ε.Ε. σε αγαστή συνεργασία με τα δεξιά και σοσιαλδημοκρατικά κόμματα επιχειρούν να πάρουν τη ρεβανς απέναντι στα κινήματα αυτά και μάλιστα πίσω από την πλάτη τους. **Η νέα Ευρωπαϊκή Μεταρρυθμιστική Συνθήκη που έρχεται να αντικαταστήσει το απορριφθέν Ευρωσύνταγμα περιέχει σχεδόν αυτούσια τις ρυθμίσεις του**, πλην όμως επιχειρείται να συζητηθεί μόνο σε επίπεδο Κοινοβουλίων προκειμένου να αποφευχθεί η άμεση παρέμβαση του λαού μέσα από δημοψήφισμα.

Η επιλογή για την κύρωση μιας ακόμη Συνθήκης, αντί για ένα Σύνταγμα, γίνεται και για συμβολικούς και για ουσιαστικούς λόγους. Η ψήφιση ενός Συντάγματος παραπέμπει σε μια πολιτική ενοποίηση της Ε.Ε. που ακόμα προσκρούει σε αντιδράσεις γιατί αμφισβητεί ανοικτά την κυριαρχία των επιμέρους κρατών μελών. Η υποχώρηση όμως παραμένει κυρίως σε συμβολικό επίπεδο αφού η Συνθήκη ενσωματώνει τις ρυθμίσεις του Ευρωσυντάγματος. Παρά δε το γεγονός ότι αποφασίσθηκε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή των διατάξεων που ρυθμίζουν την αλλαγή στο τρόπο λήψης των αποφάσεων (μέχρι το 2014 θα ισχύουν οι σημερινές ρυθμίσεις της Συνθήκης της Νίκαιας-, ενώ μέχρι και το 2017 μια μικρή ομάδα χωρών θα μπορεί να ζητεί την επανεξέταση των ειλημμένων αποφάσεων) στο τέλος αυτού του χρονικού διαστήματος το βέτο θα έχει καταργηθεί και η πλειοψηφία των μεγάλων μπεριαλιστικών χωρών θα επιβάλλει και τυπικά τις αποφάσεις της. Με την κύρωση άλλωστε και εφαρμογή της Συνθήκης ανοίγει διάπλατα ο δρόμος για την κωδικοποίηση πλέον των διαφόρων Συνθηκών σε ένα ενιαίο Σύνταγμα. Από πλευράς ουσίας η επιλογή της Συνθήκης δίνει τη δυνατότητα σε χώρες, όπως η Μ. Βρεταννία να αποφύγουν την εφαρμογή της χάρτας των ατομικών δικαιωμάτων που περιέχει η Συνθήκη.

Ως προς το περιεχόμενό της η Συνθήκη επαναλαμβάνει πολλές από τις βασικές επιλογές του Ευρωσυντάγματος, σε κάποια θέματα είναι λιγότερο επαχθής, σε κάποια άλλα όμως πολύ χειρότερη.

Το στίγμα της Συνθήκης (όπως και του Ευρωσυντάγματος) δίνεται μέσω της ερμηνευτικής αρχής του άρθρου 3 παρ. 3, «Η Ένωση εργάζεται για μία βιώσιμη ανάπτυξη της Ευρώπης με γνώμονα την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη και τη σταθερότητα των τιμών, την **άκρως ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς** με στόχο τη πλήρη απασχόληση και τη κοινωνική πρόοδο και το υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος». Η προτεραιότητα της άκρως ανταγωνιστικής κοινωνικής οικονομίας της αγοράς καθίσταται ακόμη εμφανέστερη από την απουσία κοινωνικού κράτους και την υποταγή ακόμη και των επιχειρήσεων γενικού οικονομικού συμφέροντος στους κανόνες του ελεύθερου ανταγωνισμού. **Τα πάντα υπόκειται στους κανόνες του ανταγωνισμού χωρίς να εξαιρούνται ούτε τα συλλογικά δημόσια αγαθά, ενώ και η ίδια η εργασία δεν αντιμετωπίζεται ως κοινωνικό αγαθό ή ως δικαίωμα αλλά ως ατομική ελευθερία επιλογής.** Με δεδομένη την υπερίσχυση του κοινοτικού δικαίου επί του εκάστοτε εθνικού (που κατοχυρώνεται και ρητά) καταλαβαίνει κανείς ότι και οι αντίθετες συνταγματικές ρήτρες των

επιμέρους κρατών θα ερμηνεύονται πλέον υπό το πρίσμα αυτής της γενικής στόχευσης.

Γενική επίσης κατεύθυνση της Μεταρρυθμιστικής Συνθήκης είναι η μεταφορά του κέντρου λήψης αποφάσεων από τα επιμέρους κράτη μέλη στα όργανα της Ε.Ε.:

1. Κατ'αρχήν **αυξάνονται σημαντικά οι τομείς όπου η Ε.Ε. έχει την αποκλειστική ή την κυρίαρχη αρμοδιότητα να λαμβάνει άμεσα δεσμευτικές αποφάσεις για τα κράτη-μέλη**. Από τους τομείς νομισματικής πολιτικής (για όσες χώρες έχουν υιοθετήσει το ευρώ), τελωνειακής πολιτικής, κοινής αγροτικής πολιτικής, περιβάλλοντος και εσωτερικής μετακίνησης αγαθών, κεφαλαίων και εμπορευμάτων, ο κυρίαρχος ρόλος της Ε.Ε. επεκτείνεται σήμερα στους τομείς της ασφάλειας, της δικαιοσύνης και της τήρησης της δημόσιας τάξης, άσκησης κοινωνικής πολιτικής (κοινωνική ασφάλιση, υγεία, πρόνοια κλπ), ενέργειας και μεταφορών. Αντίθετα η Ε.Ε. δεν μπορεί να επέμβει έτσι ώστε να εναρμονίζονται οι πολιτικές σε εκείνους τους τομείς που δημιουργούν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα μεταξύ των αστικών τάξεων των κρατών-μελών (έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη, εργασία, βιομηχανία, εκπαίδευση, πολιτισμό).

2. Εκτός από το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή, εκλέγονται πλέον **μια σειρά μονομελών οργάνων** που αναλαμβάνουν την προετοιμασία, την άσκηση και την υλοποίηση των πολιτικών (Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου εκλεγμένος με ειδική πλειοψηφία για δυόμιση έτη, Υπάτος Εκπρόσωπος της Ε.Ε. για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας). **Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής περιορίζονται πλέον στα 2/3 του συνόλου των κρατών**, ενώ τα υπόλοιπα κράτη-μέλη δεν θα έχουν αποφασιστική επιρροή στην Επιτροπή (στο Ευρωσύνταγμα η αναλογία ήταν χειρότερη: ήταν 50%+1). Ταυτόχρονα οι σημαντικότερες πλέον αποφάσεις (και αυτές που αφορούν τους τομείς ασφάλειας, δικαιοσύνης και δημόσιας τάξης, αλλά και σε αρκετές περιπτώσεις εφαρμογής κοινής εξωτερικής πολιτικής και άμυνας) θα λαμβάνονται από το Συμβούλιο **με ειδική πλειοψηφία (με πλειοψηφία 55% των μελών που αντιπροσωπεύουν όμως 65% του πληθυσμού της Ένωσης)**. Για την άσκηση βέτο απαιτείται τουλάχιστον συνεργασία 4 μελών (η οποία σε ορισμένες περιπτώσεις πρέπει να εκπροσωπεί το 35% του πληθυσμού).

3. Ίσως μια από τις σημαντικότερες μεταβολές είναι η δυνατότητα της Ε.Ε. να **υπογράφει διεθνείς συμφωνίες** που θα έχουν άμεση εφαρμογή και ισχύ σε όλα τα κράτη-μέλη, χωρίς να προϋποτίθεται η κύρωση των συμφωνιών αυτών από τα εθνικά κοινοβούλια. Οι συμφωνίες αυτές δεν θα αφορούν μόνο τους τομείς της οικονομίας και του εμπορίου, αλλά και της ασφάλειας και της εξωτερικής πολιτικής (όπως π.χ. συμφωνίες έκδοσης, καταπολέμησης της τρομοκρατίας κ.λπ.)

Στην Συνθήκη δεν περιελήφθη βέβαια η διάταξη που καθιστούσε κυρίαρχη νομοθετική πρακτική τους αμέσως δεσμευτικούς κανόνες (κανονισμούς) αντί των οδηγιών. Πλην όμως επιτρέπεται να εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να συμπληρώνει ή να τροποποιεί μια νομοθετική πράξη «σε ορισμένα μη ουσιώδη στοιχεία» της.

Η κατεύθυνση που χαράζει η Συνθήκη για την εναρμόνιση των ποινικών νομοθεσιών των κρατών μελών και των μέτρων προστασίας για την πρόληψη του εγκλήματος, υπό την γενική μάλιστα κατευθυντήρια αρχή της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και της ενίσχυση της εσωτερικής ασφάλειας, χαράζει ένα σκοτεινό μέλλον για τα δικαιώματα των πολιτών της Ε.Ε.

Σε αυτή την κατεύθυνση η θεσμοθέτηση γραφείου Ευρωπαϊκού Εισαγγελέα αρμόδιου για την άσκηση διώξεων κατ'αρχήν για εγκλήματα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ε.Ε. - π.χ.

ξέπλυμα βρώμικου χρήματος (στο οποίο περιλαμβάνεται και το χρήμα που συμβάλει στην ενίσχυση τρομοκρατικών οργανώσεων), εν συνεχεία δε και για κάθε περίπτωση διασυνοριακής εγκληματικότητας (όπως π.χ. θεωρείται σήμερα και η συμμετοχή στα βίαια κινήματα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση) οδηγεί στην πλήρη αποστείρωση του κοινού αισθηματος δικαίου από την άσκηση της ποινικής δίωξης. Ταυτόχρονα η Ευρωπὸλ αναλαμβάνει πλέον προανακριτική δράση στο έδαφος των κρατών-μελών.

Η μεταφορά αυτή των αρμοδιοτήτων σηματοδοτεί την πλήρη αποστείρωση των κέντρων αποφάσεων από την παρουσία του λαϊκού κινήματος που είτε άμεσα (με τις κινητοποιήσεις σε κάθε χώρα), είτε δι'αντανάκλασης (μέσω των εθνικών εκλογών) μπορούσε να επηρεάσει τα κέντρα αυτά. Η μεταφορά των βασικών αρμοδιοτήτων σε επίπεδο Ε.Ε. καθιστά τα κέντρα αυτά απρόσβλητα. Η μόνη δυνατή επιρροή τους θα πραγματοποιείται πλέον μέσω των διεθνών λόμπυς που δημιουργούν ισχυρά οικονομικά συμφέροντα. Το μοντέλο αυτό άσκησης επιρροής δεν αποκλείει μόνο την παρουσία των λαϊκών μαζών στο προσκήνιο της πολιτικής απόφασης αλλά επηρεάζει άμεσα και τον τρόπο άσκησης πολιτικής (που ενισχύεται από την υποβάθμιση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου). Θα υπάρξουν έτσι σημαντικές αλλαγές και στο κομματικό φαινόμενο που για την Ελλάδα θα σηματοδοτήσει μια ακόμα μεγαλύτερη στροφή προς τα δεξιά του συνόλου του πολιτικού προσωπικού.

Με την Συνθήκη, οι ενδοϊμπεριαλιστικές αντιθέσεις που διαμόρφωσαν το έδαφος για την κατάρρευση του Ευρωσυντάγματος υπό την πίεση των λαϊκών αντιδράσεων υποχωρούν μπροστά στον κίνδυνο νέων ηττών από τα κινήματα

Πιο ανοιχτά δεν θα μπορούσε να διατυπωθεί αυτή η κατεύθυνση από το άρθρο 28 της Συνθήκης, σύμφωνα με το οποίο με απόφαση του Συμβουλίου (με την ως άνω ειδική πλειοψηφία) μπορεί να αναλαμβάνεται στρατιωτική δράση για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας στο έδαφος ενός κράτους μέλους!!! Ο εσωτερικός εχθρός αποτυπώνεται πλέον απερίφραστα στο κείμενο της Συνθήκης. Και βέβαια επειδή οι αστικές τάξεις της Ε.Ε. έχουν αποδεχθεί τη στρατιωτική κυριαρχία των ΗΠΑ, ὄργανο εφαρμογής αυτής της κοινής στρατιωτικής δράσης είναι ο στρατός του ΝΑΤΟ!! Με τη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη η εκάστοτε πλειοψηφία των ευρωπαϊών ιμπεριαλιστών αναθέτει στο στρατό του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού να τσακίσει όποια λαϊκή αντίσταση επιθυμεί να χαρακτηρίσει ως τρομοκρατική

Σε αυτό το πλαίσιο τα λαϊκά στρώματα δεν μπορούν να περιμένουν αντιδράσεις από τις εθνικές αστικές τάξεις. Μόνο με την ανάπτυξη των δικών τους μαζικών αντιστάσεων μπορούν να αποτρέψουν την κύρωση της Μεταρρυθμιστικής Συνθήκης. Όταν μάλιστα αποκαλύπτεται η κοινή συμφωνία των ευρωπαϊκών αστικών τάξεων ενάντια στα λαϊκά συμφέροντα, οι αντιστάσεις αυτές αναγκαστικά πρέπει να θέσουν το χέρι τους επί τον τύπο των ήλων: σήμερα είναι πολύ πιο καθαρό από ποτέ ότι η ανατροπή της νεοφιλελεύθερης κατασταλτικής πολιτικής της Ε.Ε. περνάει από την ανατροπή της ίδιας της δομής της Ε.Ε.